

GAZETA TRANSILVANIEI.

„Gazet'a“ ese de 2 ori; Joi'a si Duminec'a, F6i'a, candu concedu ajut6riale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu s6u 2 1/2 galbini mon. sunat6ria.

Anulu XL.

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cruceri v. a. Tacs'a timbrala 30 cr. val. austr. de fia-care publicare.

Nr. 62.

BRASIOVU, 23/11 Augustu

1877.

Resbelulu.

Brasiovu, in 22 Augustu.

Impatienti'a de a ved6 odata decisa s6rtea resbelului de facia, este destulu de mare in t6te partile. Cei ce citescu diuarie si ast6pta noutati interesante pe fiecare di, uita de multe-ori, ca bataliile se castiga mai greu in campu, decatu in col6nele unui diuaru. Abia au trecut trece septe-mani, de candu av6 locu ultim'a batalia dela Plevn'a. Resultatulu ei a fostu nefavorabilu arme-loru russesci. Pierderile au fostu mari. Turcii desi nu au potutu se inainteze si se i6 ofensiv'a, totusi au castigatu multu timpu pentru de a complet6 fortificatiunile infricosiate, cu care se incungiura la Plevn'a. Ar' fi fostu d6r' mai cu nepotintia c6 in facia acestei situatiuni grave militare, candu s'a vedutu necesitatea de a face o concentrare generala si a dirige pe campulu de lupta catu mai multe ajut6rie, russii se rischeze, dupa douedieci zile abia, unu nou atacu asupr'a Plevnei.

Correspondentele nostru ne da in scris6rea s'a de mai la vale o ic6na despre situatiunea presenta. Din espunerile sale se p6te lesne intielege de ce russii nu se grabescu c'unu nou atacu asupra Plevnei. Scopulu armat6loru chrestine pentru acuma este, nu de a jertfi mii de 6meni in facia taberei intarite din acelu orasiu, ci de a caut6 se impedece impreunarea armat6loru turcesci si se le incungiure pe aceste, taindulu comunicatiunea cu Sofi'a, ceea ce in parte facia de corpulu lui Osman-pasi'a pare a le fi succesu cu ajutoriulu numer6sei cavalerii russesci.

Nu este adeveratu ca ar' fi succesu lui Sulei-man-pasi'a a trece Balcanii si a se uni cu Mehemet Ali. Chiaru din Constantinopolu se desminte ac6st'a scornitura turcofila. Suleiman-pasi'a se afla inca in partea sudica a passulu dela Haimbughaz si n'a trecut Balcanii decatu p6te numai in visu. Va se dica turcii nu numai ca nu s'au impreunatu, d6r' nu au inaintatu in nici o parte asia, incatu se amenintie seriosu positiunea ostiriloru russe. Russii se afla inca in passulu Sipk'a, de care turcii nu s'au potutu apropi6. D6r' turcii singuri marturisescu ca n'au de gandu a lu6 inca ofensiv'a si din partea russiloru se anuntia ca abia preste alte doue septamani, dupa ce va fi sositu la facia loculu si corpulu gardei imperiale, de a careia comandante s'a fostu numitu generalulu Gurko, se voru incepe seriosu operatiunile. Recomandam d6r' fia-caruia inainte de t6te patientia.

Relativu la missiunea armatei romane scrie unu corespondente a lui „Allgemeine Zeitung“, ca ac6st'a armata va av6 se apuce pe Osman-pasi'a dela spate si din c6sta. Pentru aceea se se fi stramutat quartierulu generalu alu principelului Carolu deocamdata dela Poian'a la Caracal. Trupele romane se fie concentrate la orasiulu Corabi'a lenga Dunare, pe unde se va efectui s6u s'a si efectuitu trecerea. Diversiunea romaniloru contra lui Osman-pasi'a lu va sili pe ac6st'a a tramite in contra loru unu corpulu de celu pu6inu 20,000, cari voru fi impiedecati asia de a lu6 parte la batali'a iminenta dela Plevn'a. Divisiunea a 4-a acuma sub comand'a colonelului Angelescu, care s'a asediatu la riulu Vidu si a careia anteposturi se afla la Brislan si Riben, doue 6re departare de Plevn'a, va av6 missiunea a se impreun6 catu mai iute cu cele 2 1/2 divisiuni de sub comand'a principelului Carolu. Este probabilu, dice mai departe acelu diuaru, ca parti din armat'a romana voru trece Dunarea si mai susu de Corabi'a, unde inca se prepara unu podu. Aceste trupe ar' av6 d6 scopu a tai6 turciloru line'a de retragere spre fortareati'a Vidinului. Nu se ast6pta, c6 turcii din Vidinu se faca vre-unu atacu, de6rece sunt prea pu6ini, ca-ci t6te trupele ce se aflau in cetate au mersu se intar6sca armat'a lui Osman-pasi'a s. c. l.

Telegrafulu anuntia o noua victoria a munte-

negriniloru. Ac6sti'a au strabatutu in orasiulu Niksich si au luat cu assaltu fortulu Tsudjevitza. Caderea fortareti este iminenta. Pana acuma trebuie se fia gat'a si uniform'a noua care s'a disu ca 'si-o face principele Nichit'a pentru intrarea triumfala in Niksich.

Ministrulu Serbiei Risicki, care a fostu numitu ministru-presiedinte, se fi informatu pe agentii sei din afara intr'acolo, ca Serbi'a va se observe si de aci incolo o atitudine neutrala, si ca 'si-a mobilisatu militiele numai pentru aperarea frontiere-loru. Vederemo! —

De pe campulu de resbelu.

(Corresp. part. a „Gaz. Trans.“)

Nicopoli, 4 Augustu st. v. . . . Eri din intemplan am datu de unu diuaru, in care se descrie spiritulu ce domnesce astadi intre unguri facia de resbelulu orientalu si din care am intielesu intre altele, ca prin Ungari'a si Transilvani'a se colport6za scirea, ca armat'a n6stra ar' fi fostu batuta de turci si aruncata din Nicopoli preste Dunare, lucru ce me face se ridu, 6r' pe de alta parte 'mi aduce aminte de proverbiulu: „Flamundulu codri vis6za.“ Spunetile acelora, cari nascocescu asemeni sciri minciun6se, ca acei turci, cari se d6e armat'a romana peste Dunare, nu s'au nascutu inca.

Armat'a n6stra nu numai ca se gasesce in deplina senatate in Nicopoli, d6r' sentinel'a ei „dorobantiu“ sta neclintita la p6rt'a Plevnei, tienendu in respectu pe basibozucii lui Osman-pasi'a.

Ori catu de mari in aparentia ar' fi succesele turciloru, totusi adoratorii loru n'o se aiba placerea a ved6 ostirile romane aruncate peste Dunare.

Acuma ne aflam intr'o linisce complecta pe t6ta line'a si trupele russe si romane petrecu timpulu numai cu pregatiri pentru marea di, ce le-o prepara Plevn'a.

Nu me temu de succesulu acelei dile nici nu me ingrigescu de sangele multu ce are se se verse, d6r' ce me ingrigesc este, ca 6rn'a va se apuce ostirile inca pe aici. Suntemu deja in t6mna si armatele chrestine sunt inca de parte de tint'a ce 'si-au pus'o, ca-ci ori-care ar' fi resultatulu marei batalii ce trebuie se aiba locu la Plevn'a, finitulu ac6stui resbelu inca este departe.

C6 se ve poteti form6 o mica idee despre orasiulu Plevn'a, care in dilele din urma a facutu atat'a svonu si va mai face inca in resbelulu de facia, se vi'lu descriu aci in pu6ine cuvinte:

Plevn'a este unu orasiu deschisu cam de 8—9 mii locuitori asediatu in valea Griviti'a, care da in riulu Vidu din apropierea despre vestu a orasiului. Dela luarea Nicopolei si pana acuma inaltimile ce incungiura Plevn'a, au fostu intarite de catra turci astfelu, incatu orasiulu a devenitu nu cetate, ci o tabera intarita. Spre a se pot6 apropi6 cineva de ac6sta tabera, trebuie se traverseze antain mai multe valcele situate paralelu cu frontulu ei, astfelu ca asemenea miscare trebuie facuta in foculu inamicului, datu din bateriile si retrasiamentele (sianturile) construite dupa t6te sciintiele fortificatiunei in forma de galerii, mai bine dtsu de amfiteatru, incatu in ori-care parte ai incerc6 ataculu intimpini acelasu frontu intaritu si acelasu numeru si calibru de guri de tunu, care 'ti rinjesce in facia in modu despretiutoriu.

Ce e dreptu, d6ca turcii sunt tari in cevasi, apoi ac6st'a este fortificarea, prin urmare defensiv'a. De aci nu numai se p6te conchide, d6r' domnesce chiaru o generala convictiune, ca ofensiv'a este partea cea mai slaba a loru, asia incatu soldatii turci odata derangiatu s6u dislocati din vizuinile loru, unde siedu ascunsi cu lad'a de cartusie lenga ei, pe cari le intrebuinti6za cu multa dibacia, sunt peruti. In casulu acesta lesne p6te fi curatitu loculu de armate intregi turcesci, pe cari greu le mai poti intalni, ca-ci 6rasi trebuie se multu timpu pana se fia in stare a se contrapune din nou.

Ac6st'a este propri'a arta a turciloru de a se bate, care se esplica prin faptul, ca armat'a turca se compune in cea mai mare parte din trupe neregulate, care lipsite mai de totu de mediul6cele de transportu 'si gramadescu la locuri bine alese t6ta munitiunea si totu proviantulu posibilu, unde fortificanduse 'si ast6pta s6rtea cu coranulu in

mana. Odata positiunea perduta cu ea au perditu si totu materialulu adunatu, pana si pantalonii si siervarii.

. . . Deocamdata inse sei mai lasam se'si manence pilafulu in linisce, ca-ci cine scie d6ca mane s6u poimane voru mai av6 ac6st'a ocaziune.

Cetimu in „L'Orient“:

„Haïnkoi, 12 Aug. n. Dov6da ca turcii p6rta unu resbelu de destructiune, de estermatiune, e ca ei lovescu fora osebite in juni si bestrani, in barbati si femei si le iau proprietatile. Asia ei ardu pe unde trecu recoltele, om6ra vitele. Si ac6st'a o facu nu numai candu fugu d'inaintea inamiculu — ceea ce ar' fi mai de intielesu — ci candu revinu si iau possessiunea unui locu de unde se retrage inamiculu. Asia au facutu ei in 60 sate din districtulu Eski-Zagrei. Au distrusu totu, case si proprietati, mobile si imobile, pers6ne si animale. In Carlovo, satu-tergu de 2000 locuitori, nu a mai remasu nici unulu in vietia.

Said-pasi'a din Cirpan, unulu din eroii cei tristi ai macelariloru din anulu trecut, a fostu pusu de catra autoritatile ottomane in capulu macelatoriloru din anulu ac6st'a. Elu 'si-au reinouit bravurele c'unu rafinementu de cruditate revoltatoriu. Semnalulu datu lasiloru sei soldati 6r6: „Violati femeile!“ Si nici nu se afla vr'una, care se nu fi suferitu ac6sta insulta. Fetele mai cu s6ma au fostu supuse unor torturi, pe cari nici cea mai depravata imaginatiune nu le-ar' pot6 concepe. In fine le au omoritu; fiindu-ca t6te se termin6 cu m6rtea! Said-pasi'a avea sub comand'a s'a locotenenti demnu de elu; culegeti numele loru spre a le transmite posteritati; ac6sti'a sunt: Terfic-bey, Sadick-bey, Ackif-bey. — Terminu cu ac6st'a tema. Nici-odata nu voiu fi in stare a face unu tablou fidelu alu realitatii. P6n'a mea 'si are a s'a pud6re. Ganditive inse la orrorile cele mai revoltat6rie: ele sunt de t6te dilele in armat'a turc6sca. . . .“

Sciri telegrafice. (Agenti'a „Havas“.) Constantinopolu, 18 Aug. st. n. Russii se mantienu la Sipk'a.—Phare du Bosphore cere guvernulu se alunge pe calugarii rusi dela muntele Athosu si se restituie calugariloru greci monastirile dela Monte Santo.

Kiustendje, 18 Aug. st. n. Russii ocupa inca cetatea f6rte linistiti. Nici o fortia turc6sca n'a aparutu nici pre mare nici pre uscatu. Singuri, cativa cerchezi ratacescu prin vecinatate.

Turnov'a 17 Augustu st. n. Armat'a russa ocupa o linia prea forte, care se intinde, fora intrerupere, pana la Sipk'a. Armat'a turc6sca se tiene la distantia departata, fora se faca vreo demonstratiune. Nu se crede ca russii se reinoi6sca ataculu prin fortia viua contra Plevnei. Planulu loru ar' fi de a bloc6 si a inveliu positiunea. Provizioniile incepu a lipsi in armat'a lui Osman-pasi'a. —

Zimnicea, 19 Augustu n. La 15 turcii impinsera o recun6scere dela Plevn'a la Rusceni'ti'a, d6r' trebuira se se retraga sub foculu artileriei russesci. La 16 nisce incaerari de ante-posturi neinsemnat6re avura locu lenga Rusciucu la Abasarbov'a si la Kadikeoi. Doue escadr6ne de cazaci inaintara pana la Cernavod'a si Yeni-Esmilu urmarindu si imprastiindu pe basi-buzuci si circasieni. Russii perdura 5 6meni in ac6sta afacere. Totu la 16, patru companii russesci facura o recun6scere in directiunea Osman-bazarului. Dela Mirkoï soldatii russesci descoperira fortie turcesci considerabile. Ei trebuira se se retraga dupa ce perdura unu ofieru si 30 6meni. Pierderile totale ale corpulu generalulu Gurko, in operatiunile s6le de dincolo de Balcani, se urca la 10 oficieri, 181 soldati ucisi, si la 23 oficieri si 709 soldati raniti. Legiunea bulgara a suferitu o perdere totala aproximativa de 22 oficieri si 600 soldati. Totulu este linistitu de partea Lovcei. Trupele russesci ocupa positiuni intre Selvi si Lovci'a.

Parisu, 19 Augustu n. Midhat-pasi'a a adresatu jurnalulu „Desbaterile“ o scris6re, unde dice ca n'a primitu dela sultanu nici o missiune

oficiala s'eu confidentiala si ca nu cugeta de catu de patriotismu. Elu adauge ca turcii de astadi nu ceru alt'a, de catu de a practica libertatea la densi, de a funda egalitatea politica, si a ameliora administratiunea lor prin reforme seriose. De ca suntu victoriosi in resbelu, dupa cumu suntu dejá (!) si dupa cumu merita a fi (!?) turcii nu voru profita de victoria, de catu pentru a incheia o pace onorabila si a inaugura o era noua. Unu resbelu de exterminatiune si de conchista, ei voru responde printr'unu resbelu defensivu cu ori-ce pretiu. Singur'a pace ce respingu, este o pace falsa care ar' face positiunea politica si strategica a Rusiei mai forte in privinta turcilor si care 'i-ar' deschide, intr'unu viitoriu mai multu s'eu mai puçinu apröpe, drumulu Constantinopolului.

Parisi, 19 Augustu n. Midhat nu crede se fia folositoriu turcilor de a trece dela unu resbelu defensivu la unu resbelu ofensivu. Interessulu lor pare a fi, a intari solidu positiunea lor si de a astepta unu nou atacu din partea rusilor. Acestu atacu nu ar' poté fi departe. Midhat nu crede ca, in vederea conditiunilor peninsulei balcanice, campania acestui anu se se póta prelungi mai departe de Septembrie. Armata russa este dejá espusa la influentie nesalubre. Ea va vedea in curundu operatiunile se se superate de érna, care sosese de odata prin acele parti. Opera militara va fi necesaru suspendata si póte terminata. Interventiunea diplomatica europeana se va produce naturalu.

Brasiovu, in 20 Augustu.

Aniversaria dilei de nascere a Majestatii Sale imperatului si regelui Franciscu Iosifu I. s'a serbatu si de astadata din partea intregi populatiuni a Brasiovlui cu pietate si cu solemnitatea indatinata. In preser'a si in dimineati'a dilei de 18 Augustu a. c. music'a militara a traversatu cantandu stradele orasiului. Inainte de ameadiu a avutu locu celebrarea santei lithurgii atatu in bisericile romane catu si in ale celorlalte confesiuni. Inainte bisericile catholice a fostu postatu regimentulu Nr. 2 de infanteria „Imperatulu Alesandru“ cu stégulu in mare parada, asemenea si o compania de honved. Dupace s'a datu la finitulu lithurgiei salvele obicinuite, trupele au defilatu inaintea comandantelui. La 2 ore postmeridiane a fostu prandiu mare festivu la otelulu „Nr. 1“ datu in onóra dilei de catra prefectulu comitatului Brasiovu dlu Iuliu de Szentiványi, la care au fostu invitate sommitatile militare si civile ale Brasiovlui si alti barbati de distinctiune. —

Revista diuaristica. — Foi'a partitului domnitoriu prussianu „National-Zeitung“ din Berlinu aduce o correspondintia despre agitatiunile generalului Klapka si despre meetingurile maghiare, in care se dice intre altele:

„Ungurii se vede ca sunt atatu de orbiti, incatu credu, ca in Ungaria n'ar' esista decatu numai o opinie publica ungrésca. Póte ca au dreptate din punctulu lor de vedere, fiindu-ca dualismulu le garanteza egemonia, inse despretiunea celorlalte nationalitati póte se aiba urmari funeste asup'a dualismului si parlamentarismului maghiaru. Dualismulu se póte pré usioru transformá intr'unu absolutismu nesuportabilu, deca maghiarii nu voru intrá pe o cale, care se'i duca la o intielegere cu celelalte nationalitati, si deca ei voru urmarí numai interesele lor, fora a tiene s'ema de interesele croatiloru, serbiloru si romaniloru. O aliantia a ungriloru cu turcii ar' insemná subjugarea cu forti'a a nationalitatiloru nemaghiare si ar' proclamá in Ungaria permanentia resbelului civilu. Se speramu, ca barbati de statu ai ungriloru voru cumpani bine impregiarile inainte de a urma o politica, care ar' reinnoi in Transilvania, Banatu si Croatia scenele infiorátorie dela 1848 si 1849, si cari s'eu ar' aduce in acele tiri unu guvernulu militar, s'eu ar' desfiintia pentru totudéun'a statulu maghiaru. Astfelu dér' politic'a dlui Klapka e periculosa pentru consolidarea statului maghiaru. A ceea politica nu s'ar' poté impune popóraloru din statulu maghiaru, de catu numai cu arm'a in mana; ér' pentru cá se se reguleze incurcaturile interne prin arme, n'are nimeni nevoia de ungru; pentru acést'a sunt altii aci, cari stau la panda si abia astepta se sosésca acelu momentu.“ —

Foi'a croata „Primorac“ respunsiendu intr'unu articolu la amenintiarile ungriloru, dice intre altele:

„Cu ce amenintia dealtmintrea domni din Pest'a si cui amenintia ei? Se vina; noi suntemu gat'a a intrá in lupta cu intrég'a putere de statu ungaru, care este deja gaurita in o suta locuri si acoperita cu rane. Ungurii sunt deja multu mai slabi, decatu se'si póta ei insi ajutá la delaturarea releloru proprie, si cu tóte aceste ei cutéza inca a ne amenintia, cu tóte ca nici vrabiile nu se mai temu de

amenintiarile lor. Asteptati numai, domniloru dela Pest'a! Croatia ve voru trebui voue inca, croatii pe cari i-ati ofensatu atatu de nedreptu si sangerosu prin politic'a vóstra violátore. Croatia inse voru sci se se rafuésca cu voi!“

In **Zagrabi'a** a avutu locu o adunare a granitieriloru croati, la care au fostu de facia 169 de delegati din comunele granitiare. In adunarea acést'a grandiosa s'a luat decisiunea cá dorintiele granitiei militare croate se se substérna in scrisu Majestatii Sale imperatului. Diurnalulu „Obzor“ publica punctele acestei representatiuni. Éccale: 1. Se protestéza intr'ens'a solemnulu contra proiectului pentru calea ferata granitiara elaboratu de Pechy. 2. Se róga de Majestatea S'a, cá se ordoneze impreunarea granitiei cu tier'amama Croatia. Fondulu de investitiune se se predé regimulu croatu, deórece granitieri sunt convinsi ca numai in modulu acést'a va fi asigurata averea lor. 3. Pana la impreunarea confinielor cu tier'amama se fia lasata in suspenso cestiunea calei ferate granitiare.

Representantii comunelor granitiare au tramisu si o deputatiune la comandantulu-generalu M. L. baronu Mollináry, care se dice ca a asiguratu pe deputatiune de bunavointia Majestatii Sale. Cu tóte aceste se asigura din partea diuariloru regimulu maghiaru, ca deputatiunea, pe care o voru tramite-o granitieri la Majestatea S'a, nu va fi primita. Se scrie inse, ca cu tóte aceste voiescu se mérga toti cei 169 delegati ai comunelor granitiare in deputatiune la imperatulu la Vien'a s'eu la Ischl, spre ai asterne representatiunea susatinsa.

Irritatiunea organeloru maghiare contra acestei manifestatiuni a granitieriloru croati a ajunsu la culme. De candu se totu traganesce acuma regularea relatiuniloru granitiei militari si inca nici unu resultatu. Guvernulu maghiaru a creditu ca va reusi a pune man'a pe pamentulu si averea granitieriloru, dér' i-se contrapunu pedeci amu poté dice mai neinlaturabile. Granitieri nu voiescu nicidecumu se inercia averea lor in manile regimulu maghiaru.

Drumulu feratu voiescu se fia construitu asia cá se se póta folosi de elu granitieri in explotarea paduriloru de cari sunt bogati, ér' nu asia cá se profite din acelu drumu, cum s'a mai intemplat, toti ceilalti numai acéi'a pentru care se face, nimicu. Ungurii inovatiescu pe comandantele Mollináry, ca densulu ar' fi urditoriulu tuturoru agitaciuniloru din granitia, lu facu respunsabilu pentru tóte adunari si pentru tóte cuventarile cate se tienu in aceste adunari in contra regimulu maghiaru. De unu timpu incóce 'si dau silintie mari de alu departá din postulu seu, dér' pana astadi nu le-a succesu acést'a. Noua ni se pare, ca br. Mollináry are numai o singura slabitiune, aceea adeca de a fi dreptu si facia de dorintiele poporului si nu numai facia de pretensiunile celoru dela guvernulu. Dealtmintrea br. Mollináry este unu ageru diplomat si scie se se póte asia, incatu se nu i se póta imputá nici o partialitate. Despre cestiunea importanta a granitiei militare ni se va dá inse ocaziune a vorbi mai de multe-ori.

Dev'a, in lun'a lui Cuptoriu 1877.

Precandu domni de susu petrecu dile de creatiune pe la domeniile lor dela Gestu si de pre aiurea, pre atunci noi pigmeii de josu din lumea practica si reale gustamu fructele anari ale multoru opere nefecite, seversite de acéi domni „fericitori de popóre“ si „organizatori de tíera.“ — Cunoscutu este, ca comitatulu nostru alu Uniadórei, in urm'a legi despre nou'a impartire teritoriale in Transilvania, intrunese astadi in sine elemente, parti constitutive din cinci municipie vechi, adeca atatea elemente, cate se receru spre a completá o confusiune piramidala, in vârfulu careia sta in totu casulu acea abnormitate, ca in unulu si acelasu municipiu avemu doue ronduri de legi positive, atatu pre terenulu administrativu, catu si pre celu judiciariu. Zarandarii annectati aici stau sub legea electorale din Ungaria, éra noi cestia-lalti sub cea transilvana; in Zarandu compilatiunile civili si penali ungresci, la noi dreptulu civilu si penalu austriacu. Apoi afara de acést'a se mai adauge si usulu diferitu in cele cinci parti diferite ale municipiului, precumu in fostulu scaunu alu Orastiei si in cetatile foste libere regesci Uniadór'a si Hatiegu.

Causele de processu din Zarandu ajunse in stadiu de appellu se póta atatu pe la Tergulu Muresiului, catu si pre la Budapest'a; colo se

respingu din cauza ca suntu desbatute dupa legile ungresci, aici din motivu, ca Zarandulu e contopitu cu Uniadór'a transilvana. In asemeni impregiarari de multe ori 'mi vine si mie se intrébu cu unu corespondinte alu dvóstra: „Justitia unde esti, unde se te cautu?“

De asemeni anomalie ne bucuramu si pe terenulu scolaru si bisericescu. Inspectorulu de scóla din acestu comitatu, alu carui nume vi este si dvóstra in viua memoria, esercita o ingerintia nemarginita in afacerile scóleloru nóstre confessionali. Denuntia si persecuta cu scopu, cá se ne prefaca scólele confessionali in scóle comunali preste totu, spre a le provedé apoi cu docenti maghiari. Despre acést'a voiu vorbi inse la alta ocaziune, ca-ci voiu se permitu aici in scurte lineamente o descriere a minunatei administratiuni publice de pre la noi.

Nu voiu se me atingu de persón'a si calitatile cele bune ale noului prefectu, inse atata nu póta trece cu vederea, ca pre catu de mari ne-au fostu sperantiele puse in densulu, pre atatu de amara ne este si desamagirea. — Mai de insemnatu este inse dlu vice-comite, care a ajunsu cá prin minune la acestu oficiu si de aceea si face minuni de administratiune asiatica. Am date la mana, unde dsa in caus'a sa propria, cá foru alu duoilea, a decisu cu consciintia curata in favorulu seu, cu tóte ca lumei 'i place a crede, ca contrariulu seu a fostu in dreptu. — Apoi asiá numitele cause de prevaricatiune sunt cele mai p'acute domniloru nostri, ca-ci aici vine tat'a forte desu in positiunea placuta de a aprobá decisiunea fiului seu si a infundá in arestu multime de tierani, cu ajutoriulu caror'a apoi domni nostri 'si zidescu case, ca-ci au lucratori eftini.

Despre activitatea asiánimitulu comitetu administrativu voiu se atingu numai atata, ca ori-ce activitate ar' desvoltá, este de prisosu si fora intielesu, pentru-ca insasi institutiunea este fora intielesu; astadi o condamna si o afla fora valoru chiaru si cei mai neconditionati aderinti ai ei. Numai urditoriulu ei nu vré inca se véda si créda, ca ce fetu monstruosu a creatu.

Adunari municipali generali inca amu avutu in timpulu din urma, inse membrii romani, vedindu ca nu se respecta nici chiaru vitregile legi ungresci in vigóre, s'au cam absentatu. La adunarea ultima inse totusi au fostu si ei mai bine representati, si credu ca dlu vice-comite studiéza chiaru si astadi, ca ce se respunda la o interpellare ce i-a facutu dlu Sigismundu Borlea.

La calcaiu acestei corespondintie 'mi permitu a ve comunicá si unele intemplari de pe aici de alta natura. In tempulu din urma directorulu scóleloru de aici, unu piaristu cum e slovaculu mai voinicu, si cu unu professoru dela aceste scóle reale se adressara catra publiculu maghiaru cu unu appellu caldurosu, cá se contribuie pentru „infintiarea unu fondu, din care se se dá ajutorie studentiloru lipsiti dela scólele reali din Dev'a.“ Inse appellulu facutu sub acésta firma n'a aretatu nici unu resultatu. Pentru aceea s'a plamaditu unu planu mai rentabilu, o firma mai atragátoria. S'a facutu deci unu nouu appellu la contribuie pentru „maghiarii romanisati din Uniadór'a.“ Totu-odata unu teneru din acestu municipiu, cu numele Szatmáry Gyuricza, diurnal stu in Pest'a, tienú acolo o conferintia in acestu obiectu; de aici se alarmá tóta lumea maghiara si toti grabira a-si dá denariulu pentru mantuirea celoru 15 mii suflete din ghiarele romanismului. Sub acésta firma noua se incassara frumóse sume de bani, inse contribuentii nici pana astadi nu sciu, ca sunt pacaliti, ca banii lor, dati pentru salvarea ungriloru romanisati, cari nu esistu nicairi, se folosescu spre scopulu ajutorarei scolariloru lipsiti din Dev'a. Acésta e frumósa pacalitura, inse scopulu e santu, dicu ei, si apoi mediulócele trebuie se fia ertate. Asiu dori inse se sciu, deca guvernulu are cunoscintia despre constituirea comitetului, care aduna bani sub acésta firma, precum are cunoscintia despre infintiarea comiteteloru dameloru romane. Inse ce mai dorescu eu asia ceva, candu legile la noi suntu facute numai in favorulu ungriloru, éra nu si pentru romani. O deslucire inse totu speru se capetu dela loculu competentu in acestu respectu, pentru ca in favorulu fondului pentru ajutorarea studentiloru lipsiti au contribuitu si romani.

Nu credu se ve spunu unu lucru neindatenatu si neasteptatu, candu venu a ve notificá si aceea, ca patriotii cei mari, cari manca patriotismulu cu lingur'a, ambla in ruptulu capulu dupa proclamatiuni romanesci si facu investigatiuni chiaru pe la bistii

parandi romani. De buna séma se temu de um-
loru propria.

Despre organulu inspectorului scolaru Réthy,
care a aparutu in ominós'a luna a lui Aprile sub
titulu „Hunyad“ si sub redactiunea avocatului
Kolaki Imre, am vediutu ca aveti cunoscintia.
Observu inse, ca acésta fóia n'are alta chiamare,
decatu de a insultá si calomniá, inse fiindu mai
pe diosu de ori-ce critica, nu voiu se me ocupu
cu ea. Cassiu.

Orade'a-mare, 15 Augustu n.

Ve rogamu domniloru dela Gazeta, cá pre-
candu dati informatiuni dese si amerunte despre
luptele bellice din Bulgari'a, se pastrati locu si
pentru alte lupte numite „de ale lui Darwin“ de
aici din patri'a nóstra, cu atatu mai virtosu, ca
acestea suntu uneori multu mai periculóse decat
cele declarate pe fácia si portate cu arme fisice.
Amu ajunsu la atata, incatu pe la noi chiaru si
hásnificarea culturai, insielatiunile cele mai misera-
bile, si minciunile se considera de arme legitime
in lupt'a pentru esistencia. Una din luptele cele
mai inversiunate si potu dice, mai desperate pen-
tru esistencia, curge pe terrenulu educatiunei na-
tionale genetice, si religióse. Celu care se va
perde in acést'a lupta, perdutu va fi. Pentru-cá
lectorii dv. se cunósca, cumu luptamu noi in Un-
gari'a pe acestu terrenu, ar' fi de lipsa, cá se
ni-se comuncie date autentice catu se póte mai
numeróse despre starea scóleloru romanesci, cá se
se védia, pana in catu mai merita acelea numele
de romanesci de aici pana la M. Sighetu. Eu nu
me aflu in stare se ve facu acésta placere, séu
hára neplacere. Asia me voiu margini numai la
mele impartasiri, despre care suntu mai bine in-
formatu.

In Nr. 58 alu Gazetei dv. ati specificatu
studiile romanesci care se propunu de catra uni-
tulu professoru romanescu (persecutatu si acela
trasmásiesce) la universitatea dela Clusiu. Este
necessariu si dreptu, cá se cunóschemu si studiile
romanesci, propuse de uniculu professoru Alessan-
dru Romanu la universitatea dela B.-Pest'a.
Acelea suntu: 1) Istori'a limbei romane, pe sep-
temana, 2 óre. 2) Elementele limbei romane, 1 óra.
3) Derivatíunea si compositiunea cuvintelor, 1 óra.
4) Opurile istorice ale lui Dim. Cantemiru, 1 óra.
5) Istori'a literaturii bisericesci dela 1577 incóce,
1 óra. 6) Paralela intre limb'a romanésca si cea
italiana, 1 óra. — Acestea studie s'au propusu in
decursulu aniloru 1875 et 6 de catra susu numi-
tulu domnu professoru. Vetii intrebá, cati studenti
au ascultatu acelea collegie interesante. Permite-
ti-mi cá se ve remanu datoriu cu respunsulu. —

Am d'inainte programulu gimnasiului roma-
nescu dela Beiusiu imprumutatu dela unu studente
gimnastu. Acela pórtu in fruntea sa titulu ma-
ghiaru: Értessivény a belényesi gör-cath. Fögym-
nasiumrol 1876—7-re, dupa care urmédia celu
romanescu in traductiune asia: Reportu despre
gimnasiulu sup. gr.-cath. de Beiusiu pentru anulu
scol. 1876—7. Edatu de Petru Mihutiú directoru,
Orade'a-mare, cu tipariulu lui Ludovicu Hollósy
1877. 8-vu mare, pag. 56. La programulu acést'a
s'ar' poté face multe observatiuni fórté necesarie
dupa mine; déra me temu ca nu le veti dá locu
la tóte; de aceea me restringu numai la unele.

Precumu vedeti, programulu se tipari in Ora-
de'a, si s'au strecuratu in elu multime mare de
erori tipografice, mai alesu in fragmentele publi-
cate din Eneida, tradusa odinórá de renumitulu
advocatu si poetu Aronu dela Sibiiu, alu carui
manuscriptu dd. professori 'lu aflara deunadi in
bibliotec'a gimnasiului. De altumentrea asemenandu
eu cam fugitivu traductiunea cu testulu latinu,
am aflatu ca traductorulu a respectatu essentia,
déra a sacrificatu multu, cá se-i ésa versurile ro-
manesci. Limb'a e destulu de pura pentru acelea
timpuri, in catu póte rivalisá cu ceea ce se scrie in
dilele nóstre la Sibiiu dupa 72 de ani! Istoriculu
ce se face acelui manuscriptu de catra dn. profes-
soru T. Rosiu, e scrisu in limba neteda si bine
intielésa, care-i face onóre. Nu este asia cu articu-
lulu pusu la loculu antaiu in programu si titlaturu:
Pareri despre propunerea limbe-
loru straine, de professorulu Ioanu Buteanu.
Materi'a in sine este alésa bine si dedusa cu aceea
cunoscintia practica, ce 'si castiga ori-ce profes-
soru zelosu in cursulu aniloru de servitiu. Déra
limb'a? Cetindu acelu articlu, este fórté anevoia a
decide, déca elu este numai tradusu din unguresce
si inca cam de urgentia, séu de este originalu.
Nu cumva scriitoriulu e unulu din acei individi
romani, de altumentrea fórté bravi, inse atatu

de nefericiti, ca ei apucaseru se invetie unguresce
inainte de limb'a materna romanésca si multu
mai bine decatu pe acésta, de unde vine, ca ei
in etatea matora cugeta unguresce, adeca seri'a
ideiloru in creerii loru e unguresca, fraseologi'a
totu asia, de aceea ei voindu a scrie romanesc,
scriu totu numai unguresce cu vocabule romanesci,
din care cauza audiulu genuinu romanescu nu póte
se suferé asemenea scrieri, precumu fuge si de
cele germanisate, ca-ci i se paru tóte, fia chiaru
originali, numai cá nesce traductiuni facute de
elaca; de aici apoi asprele si necrutatióriele critice
ale moldavoromaniloru asupra totu ce se scrie din-
cóce de Carpati. Ei nu vréu se scie care este
sórtea educatiunei romaniloru ungureni si ardeleni,
ci pretendu, ca déca se dar si se profitéza de
romani, se-si invetie limb'a perfectu, se citésca
neincetatu scrieri romanesci, de care esu pe fia-
care anu multime.

In planulu de invetiamentu ce se publica in
programulu dela Beiusiu, nu se spune care este
limb'a institutiunei; pe mine inse me asigurara
studentii, ca Geografi'a si Istori'a se propune in
tóte clasele unguresce, din manuale unguresci,
cu ce sporiu, nu ve potu spune, ca aci nu 'ti
poti formá judecata dupa calculele respective. Lim-
b'a maghiara incependu din a trei'a classe gimnasi-
ale dela Beiusiu se propune, firesce cá limba obli-
gata, esclusivu unguresce si pre catu sciu eu, se
traduce prea puçinu in romanesc, séu déca se si
traduce, natur'a limbei nóstre nu e respectata
intru nimicu, ca-ci de ar' fi respectata, s'ar' cu-
nósce la studenti. Pe ce cali misterióse va fi ajunsu
luerulu asia departe, cá gimnasiulu confessionale
romanescu din Beiusiu se devina in fapta gimna-
siu ungurescu de statu, nu potu pricepe nici eu.
Am disu „in fapta“, ca dupa lege nu poté se se
intemple lucrulu acést'a clandestinu. Unii voru
se afe caus'a numai in servilismulu si indiferentismulu
fora exemplu dela noi. Eu nu sciu ce se mai dicu,
ca 'mi sta mintea pe locu ori-candu reflectezu la
demersulu de aici alu afaceriloru nóstre.

Destulu atata, ca la noi a trecut, cumu di-
ceti dv., siórecele prin barb'a popii si acuma'si
face drumu, éra romanii din acestea tienuturi au
ajunsu cá se'si bata jocu de ei inca si serbii,
dicundu-le ca le este rusine de originea loru, ca
sunt servili si fricosi, si mai multu: ca catholicis-
mulu 'iar' fi adusu aici! —

Din tabell'a statistica dela pag. 52 a pro-
gramulu desu citatu, facuta dupa formulariulu
ministeriale, nu affi relatiunile nationali, decatu
luandu pe gr.-catholici si gr.-orientali cá romani.
Mi se spune, ca dintre multele programe gimna-
siali numai celu din Lugosiu si celu din Beciche-
reculu-mare au pusu tabela de nationalitate, éra in
celelalte se pastréza altu formulariu, asia, ca nu
esci in stare se affi, care teneri de ce nationalitate
sunt, de es. in Banatu si Voivodin'a, unde nici
dupa nume nu te poti indreptá, din cauza ca mul-
time de romani au nume serbesci, cá se tacemu
de terminatiunile ici, vici, eski, iski,
viski etc. Totu asia merge si in comitatele
amestecate romani cu ruteni de aceeași confessiune.
Mai cugeta si la necurmat'a maghiarisare a nume-
loru, apoi pas' de'ti castiga date sigure despre
numerulu tenerimei scolastice romanesci.

In gimnasiulu din Beiusiu au fostu inscriși
pe an. scol. 1876/7 teneri 204. Din acestia mo-
rindu 2 si desertandu 25, au remasu 177, cari
dupa confessiuni se impartu in 80 gr.-catholici,
80 gr.-orientali, 8 rom.-catholici, 4 reformati cal-
viniani, 1 ev.-lutheranu, 4 israeliti. 26 au depusu
examenulu de maturitate.

— Tare s'au turburatu apele Siloamului prin
cele ce s'au publicatu de aici in Nrii 48 si 51
ai „Gazetei“. Si cumu se nu se turbure, candu
unele lucruri nu le sciuseramu nici noi, pana nu
le veduramu negru pe albu. Bine ati facutu; se
se aléga odata la vreo parte, se scia lumea curatu
si pe fácia, mai suntemu noi cei din dieces'a
Oradei romani curati gr.-catholici, séu bastardi
maghiarisati si preparati a ne schimbá ritulu orien-
tale cu celu rom.-catholicu. Adeveratu, bullele
papali oprescu asemenea schimbari, déra legile
tieri nu le oprescu. Atunci inca lumea romanésca
séu mai dreptu, lumea cea mare neolatina din
Europ'a va scí, ca nu mai are se tiena nici o
séma de romanii din acestea parti ale Ungariei.

Atata inca sciti, ca metropolitulu dela Blasiu
nu a fostu invitatulu la aniversari'a secularia dela
Orade'a, déra caus'a neinvitarei o cunósceți? Pe-
catu ca n'au spus'o inca „Osten“ in interesantele
revelatiuni din 22 Iuliu Nr. 29.

Preas. s'a domnulu episcopu alu nostru suferé

greu de dorerea pitióreloru; impregiurarea cu atatu
mai intristatória, déca reflectamu la etatea s'a ne-
ajunsa nici la 40 de ani.

Press'a hellena despre armat'a romana.

Cu tóte ca press'a hellena libera n'a incetatu de a
scrie articole filo-romane dela inceputulu luptei si multu
mai inainte, acumu inse suntemu fórté veseli pentru ca or-
ganulu democrat din Greci'a „Rhigas“ reproducundu mai
multe articole dupa „L'Indépendance Belge“ „Romanulu“
— „Reform'a“ etc. comentéza astfelu.

... „Suntemu fórté veseli si felicitamu din anima pe
Romania, pentru ca a desmintitu opiniunea defavorabila ce
inamicii ei respandisera prin press'a straina contra armatei
romane“. „Suntemu legati cu acésta patria a lui Decebalu si
a lui Mihaiu-Bravulu prin o serie intréga de martiriuri si
prin sperantiele unui viitoru apropiatu! Simpathisamu catre
unu poporu care a suferitu acelasu jugu cá si noi, alu
caruia sange de atatea ori s'a amestecatu cu sangele parin-
tiloru nostri pe campulu gloriei, cu care avemu mai multe
interese comune si in mediulocu caruia multe mii din ai
nostri traiescu cá in o a dou'a patria; cu mare bucuria
reportamu totu ceea ce demonstra ca acestu poporu frate
este plinu de viétia, si prin consequentia, demnu de mis-
siunea care prin positiunea sa geografica i se reserva la
renascerea viitóre a orientului.“

Si dupa ce reproduce unu articulu plinu de buna-voia-
tia in privinti'a armatei romane, urmédia astfelu: „Cá se
damu lectoriloru nostri o ideea esacta a opiniunei ce dom-
nesce astadi in Europ'a despre Romania, adaugemu la cele
de mai susu despre armat'a romana si opiniunea unui bar-
batu seriosu asupra poporulu romanu: „Romanulu inainte
de tóte are unu caracteru dulce, este onestu si plinu de
incredere, nu se iritéza, este ospitalieru si prudentu, bine-
facatoru si curatu, amabilu si bine voitoru catra straini.
Cele mai principale talente suntu la densulu, spiritulu posi-
tivu si perspicacitatea accentuata. Cu inlesnire invetia cele
mai dificile limbi straine. Adese-ori se intempla baieti de
3, 5 ani vorbindu atatea limbi cati ani numera. Romanulu,
de si se aclimatéza lesne in tieri straine, 'si iubescu inse
patri'a cu devotamentu, si suferé multu dorulu ei, candu se
gasesce departe de ea. Inaintea strainiloru, romanulu esclama
cu mandria: Dámbovitia apa dulce, cine bea nu se mai
duce. Asemenea si canteculu lui Georgescu: Ratacescu in
cali straine...“

„Si in adeveru multi straini s'au convinsu despre ade-
verulu acestei dicatóre revenindu de trei si de patru ori in
Romania. Romanulu, afara de iubirea-i catra patric, nu-i
lipseste nici curagiu, nici barbatia fiindu tare iubitoru alu
regulei si disciplinei; de aceea devine soldatu bravu si folo-
sitoriu.“ Acestea le publicamu cá si poporulu hellenu se
cunósca mai bine pe aceia cu cari va se cooperedie si va
se se lupte impreuna in viitoru pe campulu progressulu,
spre renascerea mai grabnica si mai radicala a Orientulu.“

Credemu ca atatu press'a libera si independenta din
Romania dunaréna catu si cea transcarpathina va publicá
acestu articulu alu diariului „Rhigas“ spre o mai strensa
legatura a ambeloru natiuni.

(„Reform'a“)

Th. A. Paschides.

Noutati diverse.

— (Scandalu turcescu la diu'a
nascerii Majestatii Sale.) Ni se scrie
din Alb'a-Iuli'a 18 Augustu a. c.: Adi e diu'a de
nascere a iubitulu nostru monarchu Franciscu
Iosifu. Intregu poporulu romanu din monarchi'a
nóstra la numele Majestatii Sale a imperatulu si
acumu 'si redica palari'a cu pietate, fiindu-ca scia,
ca binele numai dela Elu 'lu póte asteptá, ca-ci Elu se
intereséza de binele tuturoru popóraloru. Simtie-
minte patriotice si sacre sunt déra acele, care 'lu
léga pe romanu cu iubire de monarchulu seu. Inse
chiar' si in simtiemintele aceste patriotice si sacre
manifestate cu ocasiunea dilei de astadi romanulu
fú lovit de nesce mani — basibozuce. Se vedemu
numai cumu. In totu anulu, in presér'a dilei de
nascere a Majestatii Sale, candu orasiulu intregu
se illuminéza, se adunau si romanii inaintea casei
magistratuale, unde intru insemnetatea dilei se
intoná prin orchestrulu orasianu imnulu imperatescu
si de unde privea lumea la ferestrelu catulu primu
impodobite cu transparente ce representau portre-
tulu Majestatii Sale. Asia si eri, in presér'a acestei
dile festive se adunara romanii inaintea casei ma-
gistratuale. Inse ce se auda si ce se véda ei aci?
Unu toastu in senatatea domnitoriului si a Un-
gariéi redicatu de vizitiulu unui birjariu
jidanu trebura se auda, si in loculu transparen-
teloru ce representau portretulu Majestatii Sale a
pré bunulu monarchu trebura se véda nesce
sfinti unguresci, ambiu cu semiluni
mari de asupra capeteloru loru. In-
dignatiunea a fostu generala la romani cá si la
toti acei cetatiani, cari sunt patrioti adeverati si

ESCRIERE DE CONCURSU.

Pentru unu stipendiu de 52 fl. 50 cr. v. a. din fundatiunea fericitului episcopu alu Fagarasiului Ioanu Bobbu, usuatu de gimnasistulu Petru Suciu, pentru nesubsternerea testimoniuului despre progressulu facutu in studie in anulu scolasticu espiratu, dechiaratu de vacante, prin acésta se escrie concursu pana in **15 Septembrie a. c. st. n.**

La acestu stipendiu potu concurge tineri studenti de natiunalitate romana gr.cath. nascuti in Transilvani'a, cari au calcule de eminentia in studie, si portare morale buna.

Concurentii la acestu stipendiu au de a tramite cererile loru concursuali instruite cu recerutele testimonie scolastice si atestate de botezu a paupertate pre terminulu prefriptu la subsemnatulu consistoriu metropolitanu.

Datu Blasiu din siedinti'a consistoriale tinuta in 11 Augustu 1877.

Consistoriulu metropolitanu gr.-cath. de Alb'a-Iuli'a si Fagarasiu.

Nr. 2555—1877.

1-

ESCRIERE DE CONCURSU.

Pentru 3 stipendie de cate 60 fl. v. a. din fundatiunea fericitului Gavrilu Vaida de Sósos-Mead, usuatu de juristii Emiliu Vaida si Ioanu Barbulu, si de gimnasistulu Danila Hossu, pentru nesubsternerea testimonieloru scol. despre progressulu facutu in studie in anulu scolasticu espiratu, dechiarate de vacante, prin acésta se escrie concursu pana in **15 Septembrie a. c. st. n.**

La aceste stipendie potu concurge tineri studenti de natiunalitate romani, nascuti in Transilvani'a, cari se afla in necsu familiaru s'au sunt consangeni de ai piului fundatore ori a soției sale nascuta Foliovicu, si au din studie calculi de eminentia si portare morale buna.

Concurentii la aceste stipendie au de a tramite cererile loru concursuali instruite cu recerutele testimonie scolastice si atestate de botezu si paupertate, precumu si despre necsulu familiare, in care se afla cu fundatorele, pre tempulu prefriptu la subsemnatulu consistoriu metropolitanu.

Datu Blasiu din siedinti'a consistoriale tinuta in 11 Augustu 1877.

Consistoriulu metropolitanu gr.-cath. de Alb'a-Iuli'a si Fagarasiu.

Pentru maiestrii lemnari.

Se escrie concursu la licitatiunea publica, care se va tiené la **26 Augustu 1877 c. n.** (14 Aug. c. v.) pentru redicarea de doua edificia scolari din materialu de lemne si anumitu: in Siaulia de Campia (Mező-Sály) la 10 ore antemerid., éra in Grebenisiulu de C. (M. Gerebenes) la 3 ore postmerid. — Licitatiunea va fi minuenda, éra sum'a de eschiamare 1200 fl. v. a. pentru scól'a din Siauli'a si 1000 fl. v. a. pentru cea din Grebenisiu. Vadiulu ce se va depune va fi 10% din sum'a de eschiamare. — Planurile precumu si conditiunile de licitatiune se potu vedé si pana atunci la subscrisulu in Sacalulu de Campia.

Sacalulu, in 4 Aug. 1877.

In cointelegere cu comitetele scolastice respective:

Basilii Crisanu,

3-3

v.-protop. gr.-cath. alu Pogacelei.

Unu inspectoru

versatu in afaceri de assecurare si cu cunoscentie de persóne se cauta din partea **bancei gen. de assecuratiune mut. „TRANSILVANI'A“** in Sibiu.

Tineri, cari dorescu se imbraiosieze carier'a acésta asemenea se primescu.

Oferte sunt a se adressá la directiunea numelui institutu.

1-2

Cursulu la burs'a de Viena

din 21 Augustu st. n. 1877.

5% Rent'a charthia (Metalliques) . . .	63.25	Oblig. rurali ungare .	74.50
5% Rent'a-argintu (imprumutu nationalu). . .	66.85	„ „ Banat-Timis. 74.50	
Losurile din 1860 . . .	112.—	„ „ transilvane. 74.—	
Actiunile bancei nation. 821.—		„ „ croato-slav. —	
„ inst't. de creditu 176.60		Argintulu in marfuri .	105.85
Londr'a, 3 luni . . .	121.10	Galbini imperatesci .	5.73 1/2
		Napoleond'ori . . .	9.70
		Marci 100 imp. germ. .	59.35

n'au placere de a se numi frati ai basibozuciloru. Adi demanétia, voindu a me convinge, ca óre eri séra nu m'a insielatu vederea ochiloru in ceea ce am vediutu, éra m'am infaciosiatu inaintea casei comunale, inse sfintii semilunaticii disparusera deja din ferestri, si in loculu loru vediui numai ferestrele s parte, negresitu de pietri aruncate in aceea-si nópte de nesce mani necunoscuté. Éca ce scandaluri sunt in stare a provocá la o dí festiva a pré iubitului nostru monarchu nesce ómeni nesocotiti cu frivolitatile loru semilunaticé.

— (Incendiu mare in Ohab'a de pétra.) Primimu urmatórea correspondintia din Riualbu: Din'a de 15 Augustu a. c. fu pentru comun'a „Ohab'a de pétra“ plina de plangere si tanguire. Pe la 11 óre a. m. se aprinse o casa si pana la 1 óra p. m. se prefacura in cenusia 15 case cu tóte cladirile economice precumu si cerealele cari erau dejá tóte adunate de pe campu; afara de acele la multi le mai arsera si animale precumu: vaci, porci, si oi, ba ce e mai dorerosu la unulu dintre nenorociti 'i arse si o féta de vreo 18 ani. Ea adeca voindu se scóta vestiminte din casa — care érá dejá in flacara, deodata cadiu acoperisiulu cu podulu casei preste dens'a si astfeliu 'si adá finitulu vietiei; nenorocire pentru intrég'a comuna a fostu perderea bisericeii, care inca nu scapá de acésta sórte crudela. Comun'a e mai multu seraca de catu avuta, si abíá in vreo 2 ani locuitorii 'si edificara o bisericá fórte frumósa, bá póte cea mai frumósa in „valea Hatiegului“ si abíá acuma gatandu-o, trebuira sei véda apunerea in modu atatu de amaru, lasandule de trista suvenire numai paretii cari erau de pétra. Caus'a aprinderei se ascrie unei femei, carea facundu de mancare in caminu din neobservare-i trebui se fia asia de dorerosu pedepsita.

In dilele trecute cetisem in „Hunyad“ ca comunele Racasdi'a lenga Uniadór'a si Rapoltu inca fura victim'a focului, dér' aci caus'a aprinderei se ascrisese copiloru cari s'au jocalu cu aprindióre. Aci nu potu a nu atrage atentiunea fratiloru colegi carora le este concrediuta fraged'a generatiune, rogandui cá in conversatiuni cu scolarii si cu deosebire in conversatiunile si practisarea jocurilor, sei faca atenti la jocurile periculóse si urmarile loru. Astfeliu suntu: joculu cu aprindióre, cu arme, in pulbere etc. cari precatu suntu de placute prunciloru, pre atatu si de daunóse. Ca-ci déca noi suntemu chiamati dela provedintia a inavuti si cultivá spiritulu pruncului, atunci totu asia de obligati suntemu alu pazi si de aceea ce póte sei aduca lui si parintiloru lui daune materiale. —

Petru Ciachi, invetiatoriu diriginte.

Ajutoria pentru raniti.

Clusiu, 18 Augustu n. Spre ajutorirea vulneratiloru din arnat'a romana au incursu la subscris'a pana astadi:

1. In bani dela domnii si dómnele: Gavrilu Iliesiu 10 fl., Ananie Trombitiasiu 10 fl., dn'a Iulian'a Francu 10 fl., dn'a Caterin'a Filipescu 10 fl., Dr. Gregoriu Silasi 8 fl., Alesandru Glodeanu 5 fl., Rudolf Pogarasi 5 fl., Alesandru Lazaru 5 fl., Vasiliu Rosiescu 5 fl., Basilii Almasianu 5 fl., Alexiu Poppu 5 fl., George Domsia 5 fl., Ladislau Vajda 5 fl., Stefanu Todoru 6 fl. in argintu, dn'a An'a Germanu 5 fl., dn'a Lazaru Baldi 5 fl., dn'a Iosefin'a Macedonfi 5 fl., dn'a Carolin'a Zelenka 1 galbinu, dsior'a Emm'a Popu 4 fl. in argintu, Victoru Piposiu 3 fl., Unu veru a lui Papiu Ilarianu 3 fl., Nicolae Popu 2 fl., George Ioanovici 2 fl., Dr. Aureliu Isacu 2 fl., Gavrilu Manu 2 fl., dsior'a Veronic'a Vajda 2 fl., dn'a Susan'a Leményi 2 fl., Ioanu Russu 2 fl., Orecine 2 fl., Unu popa 2 fl., Unu advocatu 1 fl., Unu evreu 1 fl., Unu honvéd 1 fl., Chiriacu Bacila 1 fl.

Sum'a totala: 141 fl. si 1 galbinu.

2. In naturalii: Mari'a Turcu 2 chilogramme scama, Elen'a Piposiu 50 grame scama, Teres'a Baldi 35 gr. scama, Rosali'a Ratiu 30 gr. scama, Rosali'a Papu 29 gr. scama, Ioan'a Horgosiu 10 gr. scama, Rosali'a Ratiu 6 metre 22 centimetre fasia, Mari'a Illiesiu 62 metre 20 centim. fasia.

Din sum'a baniloru de mai susu se acoperira spesele pentru tiparituri si espeditiune cu 12 fl. 76 cr., ér' cu restulu de 128 fl. 24 cr. se cumperara 260 franci. Acesti'a dimpreuna cu galbinulu din lista si cu naturaliale susuinstrate se espedara astadi domnului presiedinte alu societati „Crucea rosie“ din Romani'a principelui Dim. Ghica.

Mari'a Illiesiu.

Nr. 2555—1877.

1-3

ESCRIERE DE CONCURSU.

Pentru 1 stipendiu de 84 fl. v. a. usuatu de juristulu in anulu alu IV-lea Laurianu Negrea, pentru 2 stipendia de cate 63 fl. v. a. si pentru

1 stipendiu de 60 fl. v. a. usuáte de juristulu absolutu Iuliu Munteanu, de ascultatorulu de filosofia Vasilie Rogeanu si de gimnasistulu Aureliu Florianu, tóte din fundatiunea repausatului Dr. de medicina Simeonu Romantiai, parte devenite curatu vacante, parte dechiarate cá atari pentru nelegitimarea pe tempulu prefriptu, despre progressulu facutu in studie in anulu scolasticu espiratu; prin acésta pana in **15 Septembrie a. c.** se escrie concursu.

La stipendie preatinse potu concurge:

1. Numai acei tineri studenti pauperi, cari sunt nascuti in marele principatu alu Transilvaniei.

2. Cari au din studie calculu de Eminentia si portare morale buna.

3. Afora de ascultatorii de medicina si jura, si acei'a cari se voru aplicá la scientiele reali, precumu: tehnica, montanistica si silvanistica.

4. Dintre concurenti voru avé preferintia „ceteris paribus“ cei de origine nobili si consangeni piului fundatoriu.

5. Dela concurenti se cere, cá testimoniele scolastice alaturande la cererile loru concursuali, se se dé in origine ori in copia autenticata, se produca carte de botezu, ér' atestatele de paupertate se fie provediute cu subscrierea antisthiei comunale si a parochului respectivu, si intarite cu sigilulu comunalu si alu parochului, precumu si cu subscrierea oficiului politicu de cercu, ér' in cetati si opide cu subscrierea parochului si a antisthiei cetatiene si opidane. — Cererile concursuali astfeliu ajustate se le substérna pana in terminulu prefriptu la subsemnatulu consistoriu metropolitanu.

Datu Blasiu din siedinti'a consistoriale tinuta la 11 Augustu 1877.

Consistoriulu metropolitanu gr.-cath. de Alb'a-Iuli'a si Fagarasiu.

Nr. 2555—1877.

1-3

ESCRIERE DE CONCURSU.

Pentru 1 stipendiu de 120 fl. v. a. din fundatiunea fericitului Efraimu Iosifu Clain de Muntiulu, usuatu de gimnasiastulu Ladislau Popu, pentru nesubsternerea testimonieloru recerute la ordinariatulu metropolitanu pre terminulu prefriptu, dechiaratu de vacante; prin acésta se escrie concursu pana in **15 Septembrie a. c. st. n.**

Pentru dobandirea acestui stipendiu potu concurge acei teneri studenti pauperi nascuti in Transilvani'a, cari au din studie class'a generale I cu eminentia si portare morale buna si cari frecuentéza institutele de invetiamentu din Blasiu, dintre cari consangeni piului fundatore „ceteris paribus“ voru avé preferintia.

Concurentii la acestu stipendiu au de a-si tramite cererile loru concursuali instruite cu recerutele testimonie scolastice, atestate de botezu si paupertate pre terminulu prefriptu la subsemnatulu consistoriu metropolitanu.

Datu Blasiu din siedinti'a consistoriale tinuta la 11 Augustu 1877.

Consistoriulu metropolitanu gr.-cath. de Alb'a-Iuli'a si Fagarasiu.

Nr. 2555—1877.

1-3

ESCRIERE DE CONCURSU.

Pentru unu stipendiu de 100 fl. v. a. din fundatiunea fericitului Ladislau de Torday, fostulu directore de oficiu protocolariu la r. cancelaria de curte transilvana, prin acésta se escrie concursu pana in **15 Septembrie a. c. st. n.**

Competitorii la acestu stipendiu fundatiunale de 100 fl. v. a. in intielesulu literiloru fundatiunali au a documentá:

a) ca sunt in categori'a studentiloru, prin urmare ca frecuentéza ver-una scóla reale, gimnasiale, academica séu universitate in provincia, cá ascultatori ordinari;

b) ca sunt nascuti in Transilvani'a, de natiunalitate romani si lipsiti de midiolóce de intretinere; si

c) ca au moralitate buna, si in studie preste totu progressu eminente.

Cererile concursuali instruite cu recerutele testimonie scolastice si atestate de botezu si paupertate se voru substerne pre terminulu prefriptu la subsemnatulu consistoriu metropolitanu.

Datu Blasiu din siedinti'a consistoriale tinuta in 11 Augustu 1877.

Consistoriulu metropolitanu gr.-cath. do Alb'a-Iuli'a si Fagarasiu.